

Brüssel, 14. juuni 2017
(OR. en)

9979/1/17
REV 1 (fr,de,it,nl,el,pt,sv,cs,et,lv,lt,hu,mt,pl,
sk,sl,bg,ro)

SAN 236
SOC 463

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	9576/17
Teema:	Nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) 16. juuni 2017. aasta istung Euroopa sotsiaalõiguste sammas: tervishoiuga seotud aspektid ja mõju – <i>Arvamuste vahetus</i>

1. 26. aprillil 2017 tutvustas komisjon oma teatist „Euroopa sotsiaalõiguste samba loomine“ ning järgmist ettepanekut: institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta.
2. Sammas hõlmab 20 põhimõtet, millest üks on seotud õigusega tervishoiuteenustele.
3. Seepärast on eesistujariik komisjoni teatise alusel valmistanud ette lisas esitatud märkuse Euroopa sotsiaalõiguste samba tervishoiuga seotud aspektide kohta.
4. 7. juunil 2017 nõustus alaliste esindajate komitee edastama lisas esitatud märkuse nõukogule (EPSCO), pidades silmas arvamuste vahetust 16. juunil 2017 toimuval istungil.

Euroopa sotsiaalõiguste samba tervishoiuga seotud aspektid

26. aprillil 2017 tutvustas komisjon Euroopa sotsiaalõiguste sammast (edaspidi „samm“).

Samm on kavandatud suunanäitajana euroala uuendatud ülespoole suunatud lähenemise jaoks, mille eesmärk on saavutada Euroopas paremad töö- ja elamistingimused. Selle peamine eesmärk on anda kodanikele uued ja tõhusamad õigused¹. Kuigi loodud esmalt euroala jaoks, saavad sammast kohaldada kõik selles osaleda soovivad ELi liikmesriigid².

Nn sambapakett koosneb mitmest dokumendist:

- komisjoni teatis³ „Euroopa sotsiaalõiguste samba loomine“, milles komisjon selgitab samba loomisel kasutatud strateegiat ja meetodit;
- komisjoni soovitus, mis hõlmab 20 põhimõtet, millest samm koosneb;
- institutsioonide ühise teadaande ettepanek⁴, mis sisaldab soovitusete teksti;
- kolm talituste töödokumenti, millest esimene sisaldab 20 põhimõtte selgitusi,⁵ teine samba rakendamise jälgimiseks mõeldud tulemustabelit⁶ ja kolmas avaliku konsultatsiooni ülevaadet⁷.

¹ 8637/17, lk 3.

² https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_et
http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1007_et.htm

³ 8637/17.

⁴ 8693/17.

⁵ 8637/17 ADD 2.

⁶ 8637/17 ADD 1.

⁷ 8637/17 ADD 3.

Võttes arvesse samba õiguslikku olemust, ei ole kavandatud sambas kehtestatud põhimõtted ja õigused komisjoni arvates otseselt jõustatavad ning jõustamiseks tuleks need muuta sihtotstarbeliseks tegevuseks ja/või jagada asjakohasel tasandil eri õigusaktideks⁸. Selleks soovitab komisjon, et vajaduse korral peaks kehtivaid ELi õigusakte ajakohastama ja täiendama, austades seejuures täiel määral liikmesriikide pädevust ja võttes arvesse nende olukordade erinevust.

Veel teatas komisjon, et EL jätkab samba eesmärkide toetamist oma vahenditest ning et sammas on võrdlusaluseks ka ELi 2020. aastale järgneva finantsplaneerimisperioodi kavandamisel.

Samba tuumaks oleva 20 põhimõtte hulgast soovib eesistujariik juhtida tähelepanu järgmisele põhimõttele:

Igaihele tuleb võimaldada õigeaegne juurdepääs kvaliteetsetele taskukohastele, ennetavatele ja toimivatele raviteenustele.

Seda põhimõtet on täpsemalt kirjeldatud ühes komisjoni teatisele lisatud talituste töödokumendis. Kõnealuses dokumendis⁹ selgitatakse, et¹⁰:

„Sambas sätestatakse üldine õigus kvaliteetse ennetava tervishoiu ja arstiabi kättesaadavusele. Sellega minnakse kaugemale harta artiklist 35 selles mõttes, et nõutakse õigeaegset juurdepääsu tervishoiule, ja sätestatakse, et see peaks olema taskukohane ja hea kvaliteediga.

Õigeaegne juurdepääs tähendab, et igal inimesel on vajaduse korral juurdepääs tervishoiule. Põhimõtte realiseerimiseks on vaja tervishoiuasutuste ja tervishoiutöötajate tasakaalustatud geograafilist jaotumist ning meetmeid, et lühendada pikki ootejärjekordi.

⁸ 8637/17 ADD 2.

⁹ 8637/17 ADD 2.

¹⁰ Järgnevalt on otsesitaadid esitatud *kaldkirjas*. Dokument 8637/17 ADD 3 on kättesaadav ainult inglise keeles.

Taskukohane tervishoid tähendab, et inimestel ei takistata vajaliku abi saamist selle kulukuse tõttu.

Tervishoidu käsitlev samba säte hõlmab õigust kvaliteetsele tervishoiule, mis tähendab, et tervishoid peaks olema asja- ja nõuetekohane, ohutu ja tõhus.

Ennetav tervishoid ja ravivõimalused tähendavad kokkuvõttes juurdepääsu ravile ja avalikele tervishoiuteenustele, sealhulgas tervise edendamine ja haiguste ennetamine. “

Seoses selle põhimõtte rakendamisega toonitatakse, et arvestades asjaolu, et tervishoiuteenuste osutamine on liikmesriikide pädevuses, kutsutakse liikmesriike üles „kohandama oma eeskirju põhimõtte elluviimiseks lisaks liidu tasandil vastu võetud eeskirjade ülevõtmisele ja rakendamisele.“¹¹ Sellest tulenevalt „samba loogikat järgides ajakohastavad ja täiendavad nimetatud ettepanekud (kui need vastu võetakse) liidu õigustikku.“¹²

Hiljutiste ja käimasolevate ELi tasandi algatuste hulgas viidatakse direktiivile 2011/24/EL, millega kehtestatakse „koostöö liikmesriikide tervishoiusüsteemide vahel, et lahendada ühiseid probleeme, nagu juurdepääs tervishoiuteenustele, eelkõige hiljuti loodud Euroopa tugivõrgustike abil;“ samuti „tervisetehnoloogiate hindamise alane koostöö; ning koostöö e-tervise võrgustikus ja digitaalse ühtse turu raames.“¹³

Sammast toetab sotsiaalnäitajate tulemustabel, mille abil jälgitakse sotsiaal- ja tööhõivenäitajaid osalevates liikmesriikides. See seirevahend, mis näitab suunda teel uuenenud sotsiaal-majanduslikule lähenemisele ja juhib reforme riikide tasandil, võimaldab saavutusi võrrelda, et võrdlusanalüüsi veelgi parandada¹⁴.

¹¹ 8637/17 ADD 2.

¹² 8637/17, lk 3.

¹³ 8637/17.

¹⁴ 8637/17 ADD 1, lk 2.

Sotsiaalnäitajate tulemustabelis on samba sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse peatüki seiresse lisatud kolm tervishoiunäitajat. Need on järgmised:

1. Rahuldamata vajadus arstiabi järele inimeste endi hinnangul (EL SILC)) (% kogu elanikkonnast, kes teatasid rahuldamata vajadusest arstiabi järele, soo järgi) – Eurostat
2. Tervena elatud aastad (65aastaselt) – Eurostat
3. Jooksvad kulutused tervishoiule – Eurostat

Esimest näitajat tuleks kasutada tervishoiuvaldkonna põhinäitajana, mis lisatakse ühisesse tööhõivearuandesse, mis on viitedokument ELi ja liikmesriikide tasandi arengute vahetuks jälgimiseks Euroopa poolaasta raames¹⁵.

Arutelüküsimused

Nõukogul palutakse seda silmas pidades kaaluda järgmist küsimust:

1. Kas olete seisukohal, et Euroopa sotsiaalõiguste sambas igale inimesele ette nähtud õigus saada õigeaegne juurdepääs kvaliteetsetele, taskukohastele, ennetavatele ja raviteenustele annab muutuval poliitilisel ja sotsiaalsel maastikul riiklikele tervishoiusüsteemidele piisavad juhised ülespoole suunatud lähenemiseks?
2. Millised tagajärjed on teie arvates ELi tasandi kohustusel võimaldada õigeaegne juurdepääs kvaliteetsetele, taskukohastele, ennetavatele ja raviteenustele?
3. Kas olete seisukohal, et sotsiaalnäitajate tulemustabeli jaoks valitud tervishoiunäitajaid saab Euroopa poolaasta raames kasutada saavutuste võrdlemiseks, et tulemusi veelgi parandada?

¹⁵ 8637/17 ADD 1.